

PROSJEKT PURA: “VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN - OG GJERSJØVASSDRAGET”

- Møtegruppe:** Prosjektgruppe PURA
- Til stede:** Anita Borge, vannområdeleder PURA – AB, møteleder
Knut Bjørnskau, Ski kommune – KB
Pernille Sandemose, Frogn kommune - PS
Reidun Isachsen, Nesodden kommune – RI
Terje Laskemoen, Oslo kommune – TL
Tom Wetlesen, Akershus bondelag - TW
Lars Martin Julseth, Follo Landbrukskontor – LMJ
Terje M. Wivestad, Fylkesmannen i Oslo og Akershus, miljøvernadv. – TMW
Anja Celine Winger, Akershus fylkeskommune – AW – fra 09.30
- Forfall:** Jan Fredrik Aarseth, Ås kommune – JFA
Stig Bell, Oppegård kommune – SB
Ola Rosing Eide, Statens vegvesen – ORE
Sarita Winsevik, Mattilsynet – SW
- Møteleder:** Anita Borge
- Møtested:** Ås kommune, Kulturhuset, møterom Store salong
- Møtetid:** 26.09.2018 kl. 09:00 – 12:05 inkl. lunch
- Neste møte:** 11.12.2018. Møtet vil vare ca. 4 timer inkl. julelunch. Hold foreløpig av hele dagen, informasjon om tidspunkt og sted kommer.
- Referent:** Anita Borge

Forkortelser i kolonne for "Ansvarlig": Se liste over "Til stede" og "Forfall"

Sak nr.	Tema	Vedtak / oppfølging	Ansv
1	Godkjenning av referat fra møtet 20.06.2018	Det var ingen kommentarer til referatet. <u>Vedtak:</u> Referatet godkjennes og legges ut på web-siden.	AB

2	Tiltaksorientert overvåking i PURA	<p>● <u>Årsrapport 2017 – status:</u> Anita redegjorde. - Store forsinkelser pga. sen leveranse av data fra Landbruksdirektoratet og sykdom og forsinkelser hos NIVA. - Rapporten er gjennomgått av Anne-Marie (utgave fra juni) og meg (siste utgave). Et dokument med våre kommentarer foreligger. - Rapporten ble sendt ut til temagruppe Biologi/limnologi for kommentarer torsdag 20. september sammen med dokumentet med Anne-Maries og mine kommentarer. - Temagruppen har frist til 4. oktober for tilbakemeldinger - En samlet tilbakemelding vil så bli sendt NIVA - Faun har fått grundig tilbakemelding om PURAs syn på grove mangler i gjennomføring av fiskeundersøkelsen i 2017, ref. siste møte i PG - Kortversjonen: Egen prosess for denne. NIVA er i gang med utarbeidelsen</p> <p>Terje L. påpekte at det var viktig å minne konsulenter som skal utføre fiskeundersøkelser på at de skal søke om tillatelse til fisket.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p> <p>● <u>Innløsning av opsjon for 2019</u> Anita redegjorde. - Opsjon innløst med Faun og NIVA 17.09.2018. NIVA: Samordning og rapportering av vannkvalitetsovervåkingen 2019. Faun: Bunndyr, begroingsalger, planktonalger og vannprøvetaking i innsjøer i 2019.</p> <p>I mailen om opsjon til Faun ble det vist til et notat mottatt fra Trond Stabell av 18.08.2018, der han redegjør for leveranser til øvrige bestillere på bunndyr og begroingsalger i 2017, samt for en reduksjon i pris på kr. 800,- for bestemmelse av begroingsalger. Det ble påpekt at PURA i neste kravspesifikasjon for innhenting av tjenester for vannkvalitetsovervåking må være tydeligere på krav til back-up ved sykdom og andre unntakstilstander hos leverandører.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p>	AB
3	Økonomi	<p>Anita redegjorde for økonomiske bidrag til PURA frem til nå i 2018:</p> <p><u>Østfold fylkeskommune:</u> Kr. 245.834 - tilskuddsmidler fra Miljødirektoratet til drift og administrasjon i vannområdet <u>Akershus fylkeskommune:</u> Kr. 162.000 - budsjetterte og statlige midler til formidling og drift i vannområdet <u>Fylkesmannen i Oslo og Akershus:</u> Kr. 275.000 til tiltaksorientert vannkvalitetsovervåking 2018.</p> <p>Anita sender kommunenes representanter i prosjektgruppen en oversikt over hvor mye hver enkelt kommune skal betale for 2018-overvåkingen.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB

4	Vann-nett	<p>Anita redegjorde for status i oppdatering av status for tiltakene som ble lagt inn i Vann-nett i forbindelse med Tiltaksanalysen i 2013:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Møte med kommunene (KOS-gruppens representanter) og landbrukskontoret i uke 26 og 34. Her ble både de pålagte oppgavene gjennomført, samt øvrige rettelser og justeringer. Leif Simonsen, Norconsult, bisto i arbeidet. Ros til kommunene og landbrukskontoret for gode bidrag i prosessen. - Et dokument ble utarbeidet for å vise hva som er gjennomført, ref. saksdokument til saken - Et par ting henger etter denne prosessen, her må Fylkesmannen på banen. <p>Hos Fylkesmannen har Ruben Pettersen sluttet, Hedvig Sterri koordinerer henvendelser vedr. Vann-nett. Leif Simonsen er leid inn for å bistå Fylkesmannen innen deres ansvarsområder ifm. Vann-nett.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB
5	Nytt fra vannregion-myndigheten	<p>● <u>Føringer for arbeidet i vannområdene med planprogram og hovedutfordringer – videre tidsplan</u></p> <p>Anja orienterte: Det er enighet mellom regjeringspartiene om at ansvaret for arbeidet etter vannforskriften fortsatt skal ligge hos fylkeskommunene. Endelig vedtak i Stortinget 19. oktober. "Planprogram" og "Hovedutfordringer" (tidligere "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål") skal på høring 1. april-31. juni neste år. "Hovedutfordringer" blir et vedlegg til "Planprogrammet". I hovedsak vil disse dokumentene bli utarbeidet sentralt, men vannområdene skal bidra – omfang og detaljer ennå ikke avklart. Møte mellom Fylkeskommuner og fylkesmenn i VR Glomma og Vest-Viken 28. sept. Kommende ny grense mellom disse vannregionene.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p> <p>● <u>Prosjekt i regi av vannregionmyndigheten: Avrenning, tiltak og kostnader i landbruksområder i vannregion Glomma</u></p> <p>Anja og Anita redegjorde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prosjekt gjennomføres i regi av VRM – Østfold fylkeskommune. Finansiering: Midler fra M-dir., kr. 250.000. - Mål for prosjektet er, for vannområdene i vannregion Glomma: <ul style="list-style-type: none"> - gi grunnlag for målretting av tiltak (rett tiltak på rett plass) - peke ut hvilke vannforekomster som bør prioriteres - hvilke tiltak som vil være mest effektive – foreslå tiltakspakker - kostnader for tiltak - PURA har deltatt i oppstartsmøte med NIBIO, sammen med vannområdet Øyeren ved Kristian Moseby. - Fordel for PURA: Mye data foreligger, blant annet fordi vi har Agricat-kjøring fra 2014 og frem til og med driftsår 2017. - Bestillingsliste fra NIBIO – PURA har levert sine data. 	AW AW/ AB

		<p>Resultatene skal kunne brukes som grunnlag for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - miljøråd - behov for økonomiske tilskudd - eventuelle behov for andre virkemidler. <p>Oppdraget skal baseres på tidligere beregninger for regionen, gjeldende tiltaksanalyser, oppdatert kunnskap om tiltak og tiltakseffekter samt oppdaterte beregninger og kunnskap i vannområdene.</p> <p>Det ble stilt spørsmål ved hva som kan komme ut av nyheter fra dette prosjektet, mye er allerede kartlagt, og informasjon kan hentes fra tidligere rapporter, bl.a. fra NIBIO. Prosjektgruppen vil bli holdt orientert om fremdriften.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p> <p>● <u>Andre nyheter</u> Anja redegjorde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prosjekt i regi av AFK (via Ren kystlinje-prosjektet): Forurensninger fra fylkesveiene. Statens vegvesen skal levere en oversikt over sandfang, rensedammer mm. Det kommer invitasjon til vannområdene om deltakelse i prosjektet. -Ren Kystlinje: Prosjektet er nå i avslutningsfasen. Akershus fylkeskommune har vært delaktig i arbeidspakke 6, avrenning fra overflater og forurensninger fra ledningsnett. Rapporter foreligger. En infofilm om "do-vett" er under utarbeidelse. Publiseres på Ren kystlinje sin hjemmeside. Sluttkonferanse 7. og 8. november på Hankø Fjordhotell – alle kan delta. - Glommodata – ser på videreutvikling og anvendelse av dette datainnhentingssystemet. - Hilde Rønning skal igjen jobbe med vannforvaltning i regi av vanddirektivet i Østfold fylkeskommune. <p><i>Tas til orientering</i></p>	AW
6	Temagruppene	<p>Gjelder alle temagruppene: For en mer detaljert redegjørelse for sakene: Se referater fra møtene i temagruppene på PURAs hjemmeside.</p> <p><u>Temagruppe Landbruk:</u> Lars Martin redegjorde. Siste møte i temagruppen: 13.06.2018 Neste møte: 28.09.2018. Temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Handlingsplan for landbruk i PURA 2018-2022. Etter gjennomgang av aktivitetene i temagruppen 13.06. er revidert plan utarbeidet. ● Agricat-kjøring for driftsår 2017 – status. Rapport mottatt fra NIBIO. Liten eller ingen endring fra 2016-kjøringen. Spørsmål til modellen mottatt fra Tore Krogstad, NMBU, videreformidles til NIBIO. 	LMJ

		<ul style="list-style-type: none"> ● Kunnskapsformidling om vegetasjonspleie langs vassdrag, status. Brosjyre utarbeidet. Egen sak (sak 7). ● Skibekken – status, fremdrift. Egen sak (sak 7). ● Regionalt miljøprogram for Oslo og Viken 2019-2022 – høring med nasjonal instruks om regionale miljøtilskudd. PURA skal gi høringsuttalelse til dokumentene etter diskusjon i temagruppen 28.09.2018. Prosjektgruppen får kopi av uttalelsen. <p><i>Tas til orientering</i></p> <p><u>Temagruppe Biologi/limnologi:</u></p> <p>Knut redegjorde. Siste møte i temagruppen: 16.08.2018 Neste møte: 10.10.2018.</p> <p>Temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Forprosjekt for et eventuelt utfiske i Østensjøvann: Endelig rapport vil bli presentert i møte 10.10.2018. Dersom vedtak om utfiske i temagruppen: Prosjektgruppen vil bli orientert, og endelig vedtak fattes her. ● Årsrapport 2017: Egen sak (sak 2). Faun var til stede på møtet 16.08.2018 og redegjorde for årsakene til feil og mangler ved fiskeundersøkelsen. I årsrapporten tas resultatene inn, men det understrekes at metodikken ikke er iht. retningslinjene. ● Skibekken/Finstadbekken. Egen sak (sak 7). ● Septik fra fritidsbåter. Egen sak (sak 7). ● Fosstjern, Langhus. Bekymring om forurensning pga. stort utbyggingspress. ● Fra Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord: Orientering om: <ul style="list-style-type: none"> - teknokratisk mulighetsstudie: Renseanlegg i indre Oslofjord, status. Det utarbeides en politisk sak til Ås, Oppegård og Ski kommuner vedr. videre drift ved Nordre Follo Renseanlegg. - anskaffelse av tjenester for videre overvåking av fjorden. - søknad om vurdering av økologisk risiko av forurenset sediment i Indre Oslofjord fikk avslag hos Miljødirektoratet. Det søkes på nytt hos en annen instans i Miljødirektoratet. ● Fra Eventuelt: <ul style="list-style-type: none"> - undersøkelse av mikroplast i andemusling i Årungenelva ved PhD-stipendiat ved NIVA - krepsepest i Langenvassdraget <p><i>Tas til orientering</i></p> <p><u>Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse (KOS):</u></p> <p>Anita redegjorde for Björn.</p>	<p style="text-align: center;">KB</p> <p style="text-align: right;">Björn Seder holm</p>
--	--	--	--

		<p>Siste møte: 22.05.2018. Neste møte: 17.10.2018.</p> <p>Det har ikke vært avholdt møter siden siste møte i prosjektgruppen, men deltakerne var sentrale i sommerens gjennomgang av kommunenes tiltak i Vann-nett (sak 4). Gruppens fokusområder er de samme som nevnt på prosjektgruppemøtet 20.06.2018.</p> <p>Knut orienterte om en overvannsveileder som vannområdene Morsa og Glomma Sør har utarbeidet for sine kommuner. Innholdet i denne er bra, og har overføringsverdi til PURAs eierkommuner. Tas opp på neste møte i temagruppen. Veilederen distribueres til prosjektgruppen.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p>	KB/ AB
7	Status for arbeid i ad hoc-grupper	<ul style="list-style-type: none"> ● Skibekken/Finstadbekken – utbedring/sikring: Lars Martin redegjorde for aktivitetene siden siste møte i prosjektgruppen. Befaring i juni med Lars Martin, Anita og bruker som skal gjennomføre tiltakene. Tiltaksgjennomføring er nå igangsatt, antatt slutføring høsten 2018. Tiltakene lenger nedover i bekken igangsettes i løpet av vinteren. Bekken kan bli et demonstrasjonsområde for urbant landbruk. Det bør utarbeides en plan for pleie av vegetasjon langs bekken i etterkant av utbedringen/sikringen av bekkeløpet. <i>Tas til orientering</i> ● Kunnskapsformidling om vegetasjonspleie av kantsoner langs vassdrag: Veilederen "Vegetasjonspleie av kantsoner langs vassdrag i jordbruksområder" er ferdigstilt og i trykken. Elektronisk versjon publiseres på www.pura.no med det aller første. En papirversjon ble vist gruppen. Terje W. hadde en kommentar til manglende informasjon om Fylkesmannens rolle i myndighetsutøvelsen som omtales i faktaboks på s. 2 i brosjyren. Det bør vurderes om ikke teksten skal suppleres i den elektroniske versjonen. Terje sender forslag til supplerende tekst. <i>Tas til orientering</i> ● Septik fra fritidsbåter – forbud mot utslipp: Anita redegjorde. Frogn: Forskriften er sendt til politisk behandling i hovedutvalg for miljø- plan- og byggesaker. Det vil bli etablert et nytt mottak i Vindfangerbukta. Formannskapet bestemmer når forskriften skal tre i kraft. Ås: Rådmannen har informert om at saken behandles i kommunestyret i høst. Oppegård: Rådmannen har informert om at forskriften behandles i utvalg for miljø og plan i høst, og at saken behandles i kommunestyret før påsken 2019. Etter informasjon fra Trine Christensen vil Ås og/eller Frogn kommuner gå i dialog med marinaer innerst i Bunnefjorden om etablering av et mottaksanlegg der. <i>Tas til orientering</i> 	LMJ/ AB AB/ LMJ TMW AB PS

8	Kommunikasjon/ seminarer/ workshops	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Møte med klima- og miljøminister Ola Elvestuen</u> Anita redegjorde for bakgrunnen for møtet, deltakere og erfaringene som møtet ga. Møtet ble holdt for å gi Elvestuen innspill til den kommende utarbeidelsen av helhetlig plan for Oslofjorden. Følgende innspill ble gitt fra PURA: <ul style="list-style-type: none"> - vannområdenes styrke i gjennomføring av vannforskriften, men manglende autoritet, handlekraft og tidvis manglende effektivitet i tiltaksgjennomføring. En helhetlig plan for Oslofjorden kan styrke vannområdenes rolle i arbeid - status for vannområdets arbeid med forbud mot tømning av båtseptik fra fritidsbåter og behov for at dette får en sentral plass i den kommende planen <p><i>Tas til orientering</i></p> • <u>PURA-seminar</u> Ad hoc-gruppen bestående av temagruppelederne og Anita har hatt ett møte. Dato for seminaret: 14.02.2019. Sted: Thon Hotel, Ski. Dette blir et internt PURA-seminar, med de respektive grupper samt ordførere i eierkommunene. Et utkast til program er utarbeidet og ble presentert. Temagruppene behandler programmet for sin gruppe i møter ila. september og oktober, og kommer med endelig forslag til hvordan de benytter "sin" tid på seminaret. Det kom innspill på møtet som tas med i den videre planleggingen. <i>Tas til orientering</i> • <u>Folkemøte om Kolbotnvann i Oppegård 29.08.2018</u> Anita orienterte om informasjon gitt av Stig i mail-form vedr. foranledningen til folkemøtet. Stig var ikke til stede på prosjektmøtet. Folkemøtet ble holdt for at kommunen skulle ta styringen på debatten om Kolbotnvann i det offentlige rom. Det ble på prosjektmøtet understreket viktigheten av å ha fokus på kommunens kjerneoppgaver, og involvere innbyggere på en måte som ikke gir unødig merarbeid for administrasjonen. Ved folkemøter av dette slaget vil det være naturlig å invitere PURA, slik at kommunenes arbeid innen vannforvaltning settes i et bredere perspektiv, med forankring til regionalt og europeisk nivå. <i>Tas til orientering</i> 	<p>AB</p> <p>AB LMJ KB Bjørn Seder holm</p> <p>SB</p>
9	Runde rundt bordet	<p>Informativt, er strålende fornøyd med møtet, nyttig, interessant. Vannområdet fungerer meget bra, dette gjenspeiles i møtene. Anita påpekte at når tiden tillater det, kan man gjøre et litt dypere dykk i detaljer på prosjektgruppemøtene, men det er viktig å skille innholdet i prosjektgruppemøtene fra innholdet i temagruppemøtene. Prosjektgruppen er et organ som er overordnet temagruppene.</p>	alle
10	Neste møte	Tirsdag 11.12.2018.	alle

	<p>Ekstra sak</p>	<p>Naturinngrep i Dalsbekken/Slorene. Administrasjonen i Ås, Ski og Oppegård kommuner har vært involvert i en sak der grunneier har gjort store naturinngrep i og langs Dalsbekken og i Slorene ved utløpet til Gjersjøen. Landbrukskontoret har vært involvert ved deltakelse på befaringsreise. Lars Martin redegjorde for dette. Fylkesmannen er koblet på, og har befart området. Terje redegjorde for dette. NVE er også koblet på. PURA har sendt en uttalelse til Ås kommune som ligger som vedlegg til befaringsrapporten kommunene gjorde i august 2018. Uttalelsen omhandler hensynet til vannkvalitet ved slike inngrep. Uttalelsen sendes prosjektgruppen. Vannområdet holdes orientert om utfallet i saken.</p>	<p>AB TMW</p>
--	--------------------------	--	----------------------------